

Kalvosiipi

Grå hinnvinge

Nudaria mundana

Uhanalaisuusluokka (IUCN): silmälläpidettävä (NT)

Luonnehdinta

Kalvosiipi on pienikokoinen, sen siipiväli on 17–23 mm. Kalvosiiven pää ja keskiruumis ovat valkeahkon harmaanruskeat. Etusiivet ovat hyvin vaalean kellanharmaat, hieman läpikuultavat ja heikosti helmiäishoitoiset. Etusiivessä on kaksi ruskeanharmaata poikkiviirua ja niiden keskellä samanvärinen keskipilkku. Takasiivet ovat heikosti okransävyiset, kuviottomat ja läpikuultavat. Pyörösiivestä (*Thumatha senex*) lajin erottaa hiukan suiposta siivenmuodosta, läpikuultavuudesta ja pilkuttomien takasiipien vaaleudesta. Myös siipiripset ovat kalvosiivellä pilkuttomat.

Elinympäristö ja levinneisyys

Kalvosiiven elinympäristöjä ovat lehdot ja kosteat lehtimetsät sekä kulttuuriympäristöt. Perhonen elää ympäristöissä, joissa on tarjolla kosteita jäkäläisiä kallioita tai kivirakenteita. Kalvosiiven toukka elää jäkälillä. Aikuiset perhoset lentävät kesäkuun lopulta elokuun alkuun. Kalvosiipi on Etelä-Suomessa laajalle levinnyt, mutta vähälukuinen ja hyvin paikoittainen laji. Lajia on esiintynyt Lohtaja-Joensuu linjalle asti, nykyinen tunnettu esiintyminen painottuu eteläiselle rannikkoalueelle ja Pohjois-Karjalaan.

Nykytila ja uhkatekijät

Kalvosiipi on taantunut erityisesti levinneisyysalueensa pohjois- ja keskiosissa, ja on mahdollisesti hävinnyt laajoilta alueilta levinneisyysalueensa sisällä. Lajia uhkaavat puustoisten perinneympäristöjen umpeenkasvu ja niiden maan käytön muutokset, elinympäristöiksi sopivien lehtimetsien väheneminen sekä lehtojen kuusettuminen. Myös jäkälää kasvavien kivirakenteiden poisto on vaikuttanut ja vaikuttaa lajiin haitallisesti.

Hoitosuositukset

Kalvosiiven elinympäristöissä tulisi huolehtia riittävän peitteisyyden ja kostean pienilmaston säilymisestä etenkin avoimien tihkukalliopintojen ja kivirakennelmien läheisyydessä. Lajin elinympäristöjä tulisi käsitellä vain poimintahakkuilla tai jatkuvan kasvatuksen periaatteella, lehtipuita suosien. Kalvosiipi hyötyy kuusten varovaisesta poistamisesta lehdoista. Myös alikasvoskuusia voidaan poistaa kuusettumisen ehkäisemiseksi. Kulttuuriympäristöissä tulisi säästää ki-
viäidat, kivikellarit ja muut kivirakennelmat.

Lähteet

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.

Silvonen, K., Top-Jensen, M. & Fibiger, M. 2014. Suomen päivä- ja yöperhoset – maastokäsikirja (A field guide to the butterflies and moths of Finland), Oestermarie, 822 s.

Suomen Lajitietokeskus, kalvosiipi. Saatavilla: <https://laji.fi/taxon/MX.62208> Viitattu 23.11.2022.

Kuva: Lasse Aho, CC-BY-NC-4.0, [Laji.fi](https://laji.fi)